

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 14.

Sreda 12. februarja 1930.

Leto V.

Vplivi na razvoj.

Skrivnosti podjetnikov in škofov.

Vplivi na razvoj človeške družbe in posameznih držav so najrazličnejši. Eni razvoj pospešujejo, eni ga ovirajo, eni pa direktno ali indirektno ustvarjajo v njem predprave ali anarhijo. Podlaga razvoju so problemi, ki slone na boljših ali slabših teorijah, vedi, znanosti, v glavnem pa na naravnih zakonih. Veda in znanost sta tračnici, ki ju polaga človeški duh po poti razvoja.

Tako nekako smo mislili in mislimo še danes.

Seveda ta naravna pot ne sme imeti ovir. To je, o vseh vprašanih in problemih, ki so v zvezi z razvojem, je potrebna zajamčena svobodna diskusija, da se z njo regulira pravec razvoja. Če te svobode ni, lahko fraza ali demagogija poljubno hipnotizira javnost, ki ni zrela za presojanje vprašanih.

Naloga človeške družbe je torej, da o vseh vplivih, ki soddločujejo v javnem življenju, resno in stvarno razpravlja ter poizkuse, ki bi hoteli z neugotovljenimi tezami ali predhodki izrabljati razvoj namesto v interesu slabejih ali splošnosti v sebične namene in predprave posameznih slojev, odločno in stvarno zavračati.

Edino po tej poti je pričakovati zdravega naravnega zavarovanja.

Diskusije danes ni. Predlogi podjetnikov glede delavskega varstva se skrivajo; škofi intervenirajo. To so sami mogočni vplivi, h katerim pa delavstvo ne more zavzeti jasnega stališča, ker ne ve, kaj zahtevajo cerkveni predstavniki. Delavstvo ima samo svoje delavske zbornice in svoje — nepolitične organizacije.

Iz teh, dovolj važnih razlogov, smatra delavstvo, da je javna diskusija o javnih interesih potrebna.

Vrsta predrznih laži.

Kako jugoslovanski komunisti vlečejo boljševike za nos.

(Po »Radn. Nov.«, Beograd.)

V »Pravdi«, službenem organu ruske komunistične stranke, v številki z dne 6. januarja, je izšel dolg članek o Jugoslaviji. Članek navaja vrsto predrznih laži o naših razmerah. Tam se proslavlja velika in uspešna aktivnost komunistične stranke v naši državi. Pripoveduje se, kako ona vodi nezadovoljne in revolucionarne delavske množice v stavke, kako se po vaseh vodijo oborožene borbe med žandarji in kmeti; kako novoustanovljena agrarna banka v nič prodaja imovino obubožanih kmetov, in ti se s puškami upirajo, da jo branijo. Zmerni voditelji opozicije molče, toda nacionalisti iz Hrvaške vodijo boj za svoje nacionalne pravice ob sporazumu z inozemskimi državami. Socialisti, pravi »Pravda«, sodelujejo v vseh državnih komisijah, ki poslabšujejo delavsko zakonodajo. Boj vodi samo komunistična stranka, ki se je na zadnjem letnem zborovanju otrsela oportunističnih elementov in je postala okrepljena moralno in idejno.

Očividno je, da morejo take lažnjive vesti pošiljati in objavljati v svet samo ljudje, ki pišejo zato, da dobe plačilo. Ali ni to predrznost, če se govori o velikih delavskih staveh pri nas, ko stavek sploh ni? Kje so te komisije, v katerih socialisti poslabšujejo delavsko zakonodajo? Agrarna banka je šele ustanovljena

Zagrebski delavci protestirajo proti okrnitvi delavske zakonodaje.

Velikanska manifestacija delavcev in nameščencev.

V nedeljo, dne 9. t. m., je zagrebško delavstvo zavzelo jasno stališče proti nameri gospodarskih krogov glede predrznega poslabšanja delavske socialne zakonodaje in delavskega varstva.

Eno ogromno zborovanje se je vršilo v kinu »Metropolu«, drugo v prostorih »Kola«.

Na prvem zborovanju je poročal centralni tajnik delavskih zbornic dr. Živko Topalović iz Beograda, na drugem pa Berberović iz Zagreba.

Na nesrečo je prišlo vodstvo podjetniških organizacij (zadruge in raznih zvez) v najbolj reakcionarne beograjske roke malih »zunftlerjev«, ki so napovedali delavskim pravicam

skrajni boj. Delavstvo hoče mir; ne želi boja, pač pa ima pravico do sedanjih ustanov in še novih. Delavske socialne razmere v Jugoslaviji so najboljši protest proti poslabšanju delavske zakonodaje. Lani je 150.000 nezaposlenih delavcev iskalo dela, a dobilo ga je le 30.000. Celih 150.000 delavcev, ki so se prijavili, pa je ostalo brez dela!

Govorili so tudi drugi govorniki, ki so stvarno utemeljevali delavske zahteve.

Sprejete so bile resolucije z apelom, da se delavska zakonodaja ohrani in izpopolni z zavarovanjem za starost in onemoglost ter v celoti dejansko izvaža, kar doslej ni bilo.

Prijateljstvo Avstrije in Italije.

O Schobrovem obisku v Rimu. — Avstrija rabi gospodarske ugodnosti.

Avstrijski kancler dr. Schober je obiskal Rim. Kancler je izjavljal, da je obisk akt vljudnosti. Časopisje pa je ugibalo o raznih tajnih pogodbah in dogovorih. Šlo je pač pri tem obisku za običajne meddržavne pogodbe, nikakor pa ne more biti tu kakkega govora o morebitni zvezi z Italijo proti mali antanti ali srednji Evropi. Avstrija potrebuje Italijo le za pot v svet; nasprotno se pa Avstrija in Italija v gospodarskem oziru ne moreta izpopolnjevati, ker sta obe državi industrijski.

Avstrija ima drugje svoje interese. Čehoslovaški zunanji minister je te dni poudarjal potrebo zblizanja med malo antanto. Avstrijo in Madžarsko. To potrebo nedvomno uvidevajo tudi avstrijski politiki in je torej izključeno, da bi se nameravali koalirati z državami, ki vodijo nespravljivo politiko proti srednji Evropi. Zakaj, če kdo potrebuje iz gospodarskih in političnih ozirov miru, je to avstrijska republika. Tudi svoje industrijske izdelke more Avstrija izvažati le v južni Orient, to je glavno v Jugoslavijo in Rumunijo.

Papež proti boljševikom.

Rimska cerkev proglašaja bojkot nad Rusijo.

Rimski papež, ki se je par let pogajal s sovjetsko Rusijo, pošiljal tja misijonarje in organiziral po Rusiji dobrodelnosti akcije, da doseže politični uspeh in zagotovi cerkvi vsaj minimalne predprave, je sedaj z oziranjem na boljševiško prepoved vsakršnega verskega udejstvovanja, proklet boljševizem in izdal oklic na boj proti boljševizmu.

V pismu na kardinala Pompilla imenuje boljševiško početje strašno in bogokletno zločinstvo proti bogu in proti dušam ruskega naroda.

Omenja tudi, da se je obrnil na vlade med ženevsko konferenco ter tam zastopanim vladam predlagal, da naj zahtevajo kot predpogoj za

priznanje sovjetske vlade, da sovjetska vlada pristane na svobodo kulta in spoštovanje cerkvenega imetja, da si ne gre v prvi vrsti za rimsko cerkev. Posredovanje Vatikana pa je bilo takrat zavrjeno.

V pismu papež dalje navaja svoje zasluge za bedne v Rusiji. Boljševizem ogroža in pokvarja mladino. Zatvarja cerkve, sežiga svetnike, prazniki so odpravljani, prireja se brezbožne karnevale itd.

S tem je proklamiran katoliški bojkot nad Rusijo.

Papežovo pismo pa nam je najboljši dokaz, da tudi Vatikan pozna tajno diplomacijo in uganja politiko, ne da bi verniki o tem kaj vedeli.

Krvavo volilno zborovanje v Braziliji.

5 oseb ubitih, 16 ranjenih, težko ranjen je bil tudi podpredsednik zvezne republike.

Podpredsednik brazilske zvezne republike, dr. Mello Viano, je imel volilni shod konservativne stranke. Nasprotniki so napadli shod in pričeli streljati z revolverji. Pet oseb je bilo ubitih, 16 pa ranjenih. Tudi Viano je dobil strel v vrat. Za do-

tični okraj je bilo proglašeno obsedeno stanje. Politične strasti med demokrati in republikanskimi konservativci so se zaradi bližnjih volitev silno razvnele. Vladni krogi menijo, da je napad organizirala vlada zvezne države Minas Geraes.

in pričela dajati posojila in pretekli bodo še meseci, da bo mogla z oziranjem na svoje terjatve prodajati kmetiška posestva. Toda komunisti pišejo, da po vaseh že puške branijo kmetiško posest pred agrarno banko. In končno, kje pa je tišča moralno in idejno obnovljena komunistična stranka in kdo so ti njeni oportunistični elementi, katerih so se otre-

bili? Ali ni tako pisanje navadna provokacija, katere račun plačajo naivni delavci, ki so verovali v poštenost komunističnih šefov? In ti šefi so ali pobegnili v inozemstvo ali pa mirno uživajo denar gladnih ruskih delavcev in kmetov, za kar ni treba nič drugega, kakor da si izmislijo vrsto laži in je pošljejo, da se objavijo v Moskvi.

Bolni, nezaposleni, zaposleni delavci!

Ne pozabite, da pripravljajo na vašo zakonodajo, ki bi vas morala takrat, ko ste v potrebi, očuvati pred najhujšo bedo.

„gospodarski krogi“ zavraten atentat!

Daljši delavni čas, da ne dobiš dela; slabo socialno zavarovanje, da v boleznih pogineš; nič delavskega varstva, da se ne boš mogel zakonito braniti proti krivicam; nič zavarovanja za onemoglost in starost, ker te ni več škoda, ko onemoreš!

Tako bi »krogi« imeli najraje! Ali se ti ne zavedaš svojih pravic, svojih dolžnosti do sebe, do rodbine, do svoje preskrbe za starost?

Ej, prijatelj, za te stvari se z uspehom lahko boriš le v svojih strokovnih organizacijah, ker sam si nič — vsi moč!

Vsi v strokovne svobodne organizacije!

Desničarska vlada v Franciji omajana.

Zaupnica Tardieu-u — Pyrrhova zmaga vlade.

V francoski zbornici obravnava zakon o socialnem zavarovanju. Bivši minister Lasteurie je izjavil, da se naj zakon polagoma uvaja. Socialistični poslanci so na to naglašali, da je malomarno, če se z usodo osem milijonov delavcev hoče tako igrati. Do zmešnjav je pa prišlo, ko je socialist Leon Blum rekel, da minister financ za socialno zavarovanje nima denarja, za vojaško oboroževanje in za utrjevanje mej pa razmetava milijarde. Seja se je morala prekiniti.

Po otvoritvi seje je izjavil Tardieu, da se zakon uvede 1. julija. — Predlogi opozicije pa so bili odklonjeni s 315 glasovi proti 257 glasovom.

Ta zaupnica je torej z ozirom na zaupnico ob nastopu vlade znaten dokaz, da vpliv Tardieua v politični Franciji vidno pada.

Simpatije delavske vlade za ogrske socialiste —

ne pa za reakcionarne grofe.

»Daily Herald« od 1. febr. piše pod naslovom: »Velika Britanija in Ogrska« sledeče:

»Poskusi grofa Bethlena, da predstavi Snowdena kot vnetega zaščitnika Madžarov proti Mali antanti, in kot navdušenega simpatizerja sedanjega režima v Budimpešti, imajo samo ta namen, da bi omajano notranjepolitično oblast tega režima podkrepili.

Ker pa imajo vpliv tudi na inozemstvo, se Bethlenovih trditev ne more molče prezreti.

Politika britanske vlade ni niti proogrška niti protigrška. Čisto gotovo pa ni »proti« narodom Male antante. Snowden si je pri svojem delu v Haagu trudil, najti težavnim in zamotanim vprašanjem čim boljše rešitev, in mu pri tem ni prihajalo na um, kakemu »protežiranemu narodu« kriti hrbita.

Sedanji režim v Ogrski ni zadeva britanske vlade. Toda simpatije angleških socialistov gotovo ne veljajo Bethlenu in aristokratski klikli, ki obvlada deželo, temveč ogrskim socialistom, v njihovem boju za demokracijo.

Rudarski zakon v Angliji sprejet.

Skrajšanje delavnika od 8 na 7½ ure.

Angleška delavska vlada posveča posebno pažnjo socialni zakonodaji. V petek, dne 7. februarja, je bil v parlamentu sprejet nov rudarski zakon, ki v glavnih določilih predvideva tudi skrajšanje delavnika od 8 na 7½ ure. Istotako je bil kompromisnim potom sprejet zakon o zavarovanju za slučaj brezposelnosti.

Za zakon je glasovalo 295 poslancev, proti pa 198.

Iz umazane diplomacije in špijonaže.

Dreyfusova afera.

Zgodovini pripada špijonaža, katere umazanost je prišla šele pozneje na dan.

Berlinski odvetnik dr. B. Weil, ki je dobil vpogled v doslej neznane spise nemškega zunanega urada in v zasebni arhiv rodbine grofov Münster, je priredil o znani Dreyfusovi aferi predavanje.

Več desetletij je od tega. Obtožen je bil francoski stotnik Dreyfuss špijonaže in obsojen. Glavna priča je bil francoski oficir Esterhazy. Obtožena je branil odvetnik Albori ter zlasti tudi pokojni slavni pisatelj E. Zola.

Kljub pomanjkanju dokazov je bil Dreyfuss obsojen in po treh letih ob priliki revizije njegovega procesa pomiloščen.

Kako je bila taka krivična obsodba mogoča, zakaj danes vemo, da obsojenec ni bil kriv.

Grof Münster, takratni nemški poslanik v Parizu, je bil pošten in resnicoljuben mož. Ko je prišla Dreyfusova zadeva na dan in je bil obtožen, je poslanik sklical vse svoje objekte in uradno vprašal, kdo je imel zveze z obtoženim Dreyfusom. Izjavili so vsi nameščenci, da Dreyfusa ne poznajo. Med zaslišanimi je bil tudi vojaški ataše Schwarzkoppen, ki je imel zveze z majorjem Esterhazyjem in od njega prejel francoske načrte, ni pa tega poslaničniku povedal.

Nemški poslanik Münster je nato izjavil predsedniku francoske republike in predsedniku vlade, da pri poslaništvu Dreyfusa ne poznajo.

Francoska vlada je pa vedela, da je prišel dopis, ki je špijonažo razkril, iz nemškega poslaništva in zato tudi ni verovala častni besedi nemškega poslanika.

Dreyfuss je bil obsojen menda na petnajst let in deportacijo.

Kmalu po obsodbi je pa objavil neki švicarski list vest, da sta v določeno špijonažo zapletena Schwarzkoppen in Esterhazy, ne pa Dreyfuss. Poslanik se je pritožil na zunanje ministrstvo, da ga je ataše nalogal in tudi s Schwarzkoppenom je imel ostre nastope.

Poslanik Münster je očital atašeju prelom besede, ta pa mu je rekel, da je vzdrževal z Esterhazyjem zveze na izrecen ukaz nemškega generalnega štaba in dejstvo z vednostjo državnega tajnika Bülowa zmolčal. Povedal je obenem poslaničniku, da so vsi tozadrevni spisi, tudi takozvani

Petit Bleu, izvirali od majorja Esterhazyja.

Se več!

Francoska vlada je naprosila nemško, da dovoli poslaniškemu uradništvu, da vsaj pri reviziji procesa priča v olajšavo pokrivem obdolženega Dreyfusa. Bülow je pa ukazal poslaništvu v Parizu, da pričevanje odkloni. Bülow je rekel pri tem, da Nemčija nima nobenega interesa na tem, da se Francija hitro rehabilitira od kočljivega procesa. Nemčija ima dobiček, če ta zadeva dalje razjeda francosko vojsko in se Evropa škandalizira nad stvarjo.

Lepa, kaj ne, ni taka diplomacija!

Za delavsko pravovarstvo!

Splošno delavsko pravovarstveno društvo ustanovljeno.

V pondeljek, 10. t. m., se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor »Splošnega delavskega pravovarstvenega društva«. Pravila je banska uprava že vzela na znanje. Društvo ima namen pospeševati poznavanje obstoječih zakonov in uredb in svojim članom preskrbovati pravno pomoč zlasti v slučajih, ki zadevajo njih delovni ali socialni položaj. Izvzeti so slučajji čisto privatnopravnega značaja kakor tudi kazenski slučajji zaradi onečašujočih deliktov. Društvo dosega svoj namen s prirejanjem predavanj in konferenc, z izdajanjem publikacij in s posredovanjem pouka svojim članom potom svojih pisarn, ki se bodo po potrebi ustanovile v Ljubljani, Mariboru in Celju.

Za tekoče leto se je določila pristopnina 2 Din in letna članarina 12 Din, za pravne osebe (korporacije, društva) pa 100 Din. Član lahko postane vsakdo, ki se sam preživlja in

ki ga odbor sprejme. Odbor se je konstituiral tako-le: predsednik: Čobal, podpredsednik: Mlinar, blagajnik: Kopač, tajnik: dr. Jelenec, odborniki: Petejan, Vuk, Jakomin, namestnika: Vrankar, Ajdiškova, nadzorstvo: Svetek, Ošlak in Tekavc. Začasni društveni naslov: Ljubljana, poštni predal 290. — Poznavanje obstoječih zakonov in predpisov je za vsakogar potrebno, ker se nihče ne more zagovarjati, da obstoječega zakona ni poznal.

Zakoni pa državljanom ne nalagajo samo dolžnosti, priznavajo mu tudi pravice. Teh pravic pa se more posluževati seveda samo tisti, ki zakon in njegove odredbe pozna. Društvo je zlasti potrebno v sedanji dobi, ko se izdaja izredno mnogo novih zakonov in so nekateri zakoni zelo strogi.

Podrobnosti o pristopu, oz. prijavljanju članov, bo društvo pravočasno objavilo v »Delavski Politiki«.

Doma in po svetu.

Zbliževanje med Madžarsko in Jugoslavijo. Minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič izjavlja, da se trgovski in gospodarski odnosi med Madžarsko in Jugoslavijo stalno popravljajo. To zблиžanje je potrebno tudi z ozirom na sodelovanje z ostalimi sosednimi državami.

Direktor mednarodnega urada dela, Albert Thomas, pride v Jugoslavijo definitivno 26. februarja. V državi se bo mudil le dva dni. Pozneje se objavi, kdaj in kako mu bo mogoče obiskati in sprejeti delavske korporacije. Delavske organizacije se bodo prijavile za sprejem, da mu povedo svoje želje glede ohranitve svojih socialno-političnih pridobitev.

Bivšo laško pivovarno je kupila trgovina z usnjem Gerkman. Pivo-

varno je preuredil novi lastnik v moderno usnjarno. Stara cementna tovarna pa se preuredi v tekstilno tovarno. Razen teh industrij se osnuje gostilničarska pivovarna. Vsa podjetja utegnejo zaposlovati v kratkem blizu tisoč oseb.

Tudi pravoslavna cerkev se je izrekla proti sežiganju mrličev. Kljub temu hoče društvo »Ogenj« v Beogradu vztrajati na postavitvi krematorija. Posledica bo pač ta, da bodo ljudje začeli zapuščati cerkev in da bodo mariborski brezkonfesionalci kmalu dobili še več tovarišev tudi med Srbi.

Avtomobilska nezgoda. Pri grosupeljskem Šmarju na Dolenjskem je ponesrečil na klancu ob ovinku okoli pol osmih zvečer Pečnikarjev avto. Avto je bil zaseden. Avto je tam zavozil čez rob ceste in se pre-

kucnil spodaj na travnik. Vzrok nezgode ni še pojasnen. Šofer pravi, da je počila pnevmatika, kar je na ovinku ovrho kretljivo. Avto se je domala razbil in so bile tri osebe težko ranjene. Ranjence so prepeljali v bolnišnico; njih rane niso nevarne.

Otvoritev radgonskega mosta. V nedeljo je bil otvorjen novi most med Gornjo Radgono in Radkersburgom, ki veže Jugoslavijo in Avstrijo preko Mure. Slavnosti se je udeležil dravski ban Serbec in podban dr. Pirkmajer ter avstr. kancler dr. Schober.

Španska vlada razglašala, da je mir in red v deželi. — Odstopivši diktator Primo de Rivera se je pismeno zahvalil za podporo med diktaturo — Mussoliniju.

Veliko socialno delo na Češkem. Te dni je bila med mestom Prago in centralnim uradom socialnega zavarovanja podpisana kupna pogodba za velika stavbišča v praških predmestjih Pakrac, Žizkov in Dejvice, na katerih bo centrala za socialno zavarovanje gradila za svoje člane stanovanjske hiše, zaenkrat v iznosu 60 milijonov Kč. Projektiranih je 35 velikih hiš z najemnimi stanovanji z eno sobo in kuhinjo za nepremožne družine in hiše z zgolj enosobnimi stanovanji za samce.

Volitve na Madžarskem bodo letos jeseni. Sedanja zbornica bo pred razpustom še ratificirala haške reparacijske dogovore.

Skoro tisoč kazencev je poslala dne 4. t. m. iz Alžirja Francija v kazniško kolonijo v Gujano. To so večinoma obsojenci, ki so se udeležili osvobodilne vojne afriških Rifov. Kaznenci so tam zaposleni v prisilnem, da — umirajo, ker so jako nezdrave podnebne razmere. To so iste metode kakor v Italiji, kjer pošiljajo kazence, tudi politične, takorekoč v gotovo smrt.

Likvidacija ukrajinske cerkve. Izredni cerkveni zbor autokefalne pravoslavne cerkve v Kijevu je proglasil nadaljnje obsojanje cerkve kot brez pomena in smatra ukrajinsko cerkev kot likvidirano. Sklep so podpisali metropolit Borecky, nadškof Maluškevič in škof Karabinevič. Sklep je v zvezi z obdolitvijo ukrajinske cerkve po sovjetski vladi, da je v zvezi z ukrajinskim nacionalističnim osvobodilnim gibanjem, česar cerkev ne taji. Pod takimi okolnostmi je bila cerkev prisiljena likvidirati vse svoje instance in urade.

Za ločitev cerkve od države so se angleški škofje izrekli iz lastne inicijative. Čemu se pri nas temu tako upirajo?

Trahom v Hammersteinu. V taborišču nemških kolonistov iz Povolžja, ki so se izselili iz Rusije in sedaj čakajo, da se jih naseli v Nemčiji ali pa pustijo izseliti v Kanado, je

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.) 27

Jeropka, majhni mušič, je pripeljal kar tri. Kaže jim na dlani uro in stoji oprt z roko v bok. Sedaj-sedaj ogoljufa Kirgize... saj je pač... Azija... nespametna.

Kirgizi svetijo z zobmi, premetavajo uro z roke na roko, s prsti tipljejo pokrove. Jeropka kriči staremu Kirgizu, ki mu je obraz ves zgrbančen, na uho:

— Ura je zelo dobra... nemško delo!

Kirgiz kima z glavo.

— Iz »mirikanskega« zlata! — že kriči Jeropka glasneje!

Semjon, rdeča brada, vlačí iz prašnate, globoke vreče ženska krila, jih razgrinja kakor jadra in istotako kriči Kirgizu v ušesa:

— Bik jakša!) Gospe so nosile!

Kirgizi brbrajo — tara-bara, tara-bara — ničesar ne razumeš.

Semjon malone pleše okrog njih.

— Gosposko krilo, gosposko krilo. Moskva delal, veliki mesto...

Ivan Barala praska z nožem podplate na škornjih.

— Babaj!), potiplji, potiplji! Ne boj se, ne raztrgaš jih. Po vodi lahko hodiš in ne premočiš jih.

*) Zelo dobro. Kirgiška beseda.

*) Striček, stric. Po ruski djadja, po kirgiški: babaj.

Iz telečje kože so. Sam bi jih rad nosil, a smiliš se mi.

Kirgizi kimajo s kosmatimi kapami in nepričakovano odhajajo.

Jeropka beži za njimi.

— Šajtan-majtan!), žal vam bo za mojo uro!

— Stojte. Pametno besedo! Dajte tri pude.

Kirgiz mahne z roko.

Mnogo blaga se je pojavilo iz vagonov. Kričanje se je še povečalo. Srebro zamenjujejo za bankovce, zlato zamenjujejo za bankovce. Grebejo tobak iz vreč, mahajo s suknjiči, ženskimi krili, potrkavajo s škornji.

Miška bi rad zbežal na postajo. Ali boji se. Če ne uspeje skočiti na vlak, ostane, Zagleda... Kirgiz gre mimo. Ni zdržal. Potegne nožič iz žepa in ga kaže. Kirgiz se obrne. Vzame nožič, ga odpira in zapira, z zobmi poskuša jakost, s prsti poskuša ostrino. Miška mu kriči v ušesa, sklanjajoč se iz vagona.

— Prodami!

Kirgiz govori po kirgiški, in stresa z glavo.

Še glasneje kriči Miška:

— Pudi!

Še bolje stresa Kirgiz glavo.

Miška se ozira okrog. Mrši obrvi, da bi našel razumljivo besedo in nalašč lomi in pači ruske besede. Vsaj tako ga mora razumeti.

— Pšenič, pšenič! Pudi!

Iz drugega vagona govori neki ruski človek Kirgizu po kirgiški:

— Pudi!

*) Šajtan = hudič, zlomek.

— Kirgiz ves jezen pljune.

— E-e, urus!

Miška tiho sprašuje ruskega človeka:

— Koliko da?

— Nič ne da. Zmerja.

A ko Kirgiz odhaja, kriči Miška za njim iz polnih pljuč:

— Kirgiz, Kirgiz! Surljum-murljum-kurljama! Kupi kapo.

Mušiki se smejejo Miški in sam Miška se smeje, kako se je naučil hitro govoriti po kirgiški. Ne strpi, ne more več sedeti. Skoči iz vagona. V nos ga bije vonj vročih ščij, ki se kuha v velikih loncih.

— Vroče šči, vroče...

Na železnih pečkih leži pečenka, kameline glave, drobovje koštrunov, kuhana riba. Posode z mlekom vabijo. Za srce prijemlje vonj kruha.

Miška kaže staro očetovo kapo, kaže nožič s pasom:

— Kupi, kupi!

Zagleda pečke s koštrunovim drobovjem, obstane.

— Tetka, daj lačnemu!

Branjevka zamahne z zajemalko. Zopet se potopi Miška v ljudsko gnečo, bega okrog Kirgizov. Obkrožijo ga Kirgizi z vseh strani in kriče tako, da celo Miški ni prav. Ta vleče za nožič, drugi za kapo. Tretji, najstarejši, s črnimi zobmi, je prijel celo za suknjič. Brbra, se slači, da bi poskusil suknjič.

Miška kriči:

— Po ceni ne dam!

izbruhnila nalezljiva očesna bolezen, trahom. Najbrž so jo zanesli seboj iz Rusije. V taborišču je točasno 4600 izseljencev, od katerih je 900 obolelo. Bolezen je zelo dolgotrajna in če ni pravočasne pomoči, človek oslepi. V takem stanju tudi ne morejo misliti na naselitev v Kanadi, ker bi jih kanadske oblasti ne pustile na svoje ozemlje.

Razprodaja pri nemških komunistih. Nemška komunistična stranka je prišla v denarne zadrege, kar je pripisati okolnosti, da Moskva redno ne pošilja denarja, ki je v zadnjem času skoraj popolnoma izostal. Stranka ima ogromen aparat, ki ga je treba vzdrževati. Komunisti pa, ki so navajeni na redno ter obilno podporo iz Moskve, ne razumejo, da je treba organizacije vzdrževati iz lastnih prispevkov, si sedaj ne vedo drugače pomagati kot da razprodajajo nepremičnine, da pridejo do denarja. Pri glavnem strankinem glasilu, »Rote Fahne«, je izbruhnil štrajk, ker uprava ni mogla izplačati zaposlenemu osebju mezde. Štrajk je trajal tri ure, na to so se vrnili delavci zopet na delo, potem ko je vsak prejel 50 mark predujma.

29 rudarjev zasutih. V rudniku Standardville v Združenih državah ameriških so jamski plini povzročili eksplozijo, pri kateri je v nekem rovu zasulo 29 rudarjev. Dosedaj so izkopalji 20 mrtvih.

Nova stranka v Ameriki. Veleindustrialec in predsednik Carnegiejeve ustanove S. L. Chureh in upr. svetnik General Motor Co. Pierre du Pont sta ustanovila novo politično stranko, ki se bo borila tako proti konservativcem kakor proti liberalcem, katerim očitata hinavščino. Predvsem se hoče nova stranka boriti proti nesmiselnosti ortodoksne prohibicije in kukluklanovcem ter proti »vsakršnemu načinu religiozne diktature«.

Zopet nova revolta kazencev v Ameriki. Kljub modernizmu, ki se kaže na vseh poljih civilizacije, so kaznilnice v Ameriki po večini še daleč za evropskimi in mestoma uprav barbarske. To je povod ponovnim izbruhom raznih revolt po ameriških kaznilnicah, kadar kaznenci svojega gorja ne morejo več prenašati. Tako je prošli teden že drugič izbruhnila revolta v kaznilnici Canon City v unijski državi Colorado. Lansko leto so požgali polovico kaznilnice in se ustavljali 17 ur oboroženi premoči, dokler niso bili ukročeni. Nek kaznenc se je takrat postavil na stran paznikov in pomagal vstajati zadržati. Zato so ga pozneje vsi ostali zaničevali. Prošli teden so se kaznenci zopet pobunili: zažgali so mizarstvo delavnico, ki je edina pri zadnji revolti ostala nepoškodovana. Pazniki so takoj udarili »poplah« in se lotili gašenja, medtem ko je policija s strojnimi drzala kaznence v šahu, ki so oblegali vrata in skušali pobegniti. Nekega osovražnega paznika so razsekali, kaznenca pi, ki je pri lanski revolti pomagal paznikom in je tudi topot stopil na njih stran, so zabodli. Ko je prišlo na pomoč tudi vojaštvo, so bili kaznenci premagani. V zadnjem polletju beleži ameriška kronika že sedem velikih kaznilniških revolt. Predsednik Hoover namerava zahtevati od kongresa 5 milijonov dolarjev za izboljšanje higijenskih in upravnih razmer v ameriških kaznilnicah.

Dvojna morala ruskih sovjetov in drugih. V Berlinu se je nedavno izvršil proces proti ponarejevalcem ruskih červoncev (rubljev). Vsi obtoženci, dasi je bilo ponarejevanje dokazano, so bili oproščeni. Rusija sedaj vprašuje, če še velja za Nemčijo in Rusijo med njima sklenjena rapalska pogodba? O procesu pravi, da se v procesu ni razsojalo po zakonih, juridično, ampak povsem politično. S tem se je uradna nemška politika izpremenila v tabor sovjetskih sovražnikov. Tu so res sodili Nemci politično. — Mi pa tudi vemo, da Rusija v svojih državnih zavodih izdeluje tuj denar (dolarje): to je pa zakonito in pravilno in utrjuje medsebojne odnose.

„Delavska Politika“ zastonj!

Zadnji številki našega lista smo priložili poseben letak, namenjen za vse one delavce in uradnike, ki še niso naročniki

„Delavske Politike“.

Prosili smo naše čitatelje, da nam pri delu za nabiranje naročnikov pomagajo s tem, da izroče tisti letak svojim znancem in prijateljem.

Ker poznamo naše naročnike in njihovo željo, da postane »Delavska Politika« lepega dne večji in vplivnejši list, smo sigurni, da so to delo dobro opravili.

Danes imamo ponovno prošnjo do Vas. Listu so priložene

naročilne karte,

iz katerih vidite, da se ne strašimo žrtev.

Odločili smo se pošiljati vsakomur, ki napiše na priloženo karto svoj točen naslov in prilepi nanjo znamko za 50 para,

„Delavsko Politiko“ brezplačno za mesec dni na poskušnjo.

Izročite to karto svojemu znancu ali prijatelju in mu svetujte, naj poskusi z

„Delavsko Politiko“

za mesec dni.

UPRAVA.

Vseobči napredek Konzumnega društva

Vpliv delavske žene v Konzumnem društvu. — Nad 10 milijonov hranilnih vlog. — Naraščanje posmrtninskega sklada. — Zadržna vzgoja vajencev.

Preteklo soboto se je vršila širša seja načelstva Konzumnega društva za Slovenijo, ki je obravnavala tekoče probleme te zadrage. Iz tajniškega poročila, ki je bilo seji predloženo, podajamo tu nekaj najvažnejših podatkov o delovanju in razvoju te zadrage.

Zadruga ima skoro petdeset oddajališč in to po vseh važnejših delavskih centrih, razen rudarskih revirjev TPD. Zadrugo upravlja 9-člansko načelstvo, izmed katerih stanuje pet na sedežu v Ljubljani, ostali štirje pa vsak iz po enega okrožja tako, da so v načelstvu direktno zastopana mariborsko, jeseniško, prevajlsko in celjsko okrožje. Okrožja vodijo okrožni odbori, katerim so prideleni strokovno usposobljeni okrožni nadzorniki. Podružnice vodijo krajevni odbori, ki jih je 38 po številu. Skupno število odbornikov krajevnih odborov je 404, od tega 345 moških in 61 žensk.

Okrožni odbori so bili ustanovljeni s pravilnikom, ki ga je potrdil občni zbor zadrage l. 1929, ki se je vršil v mesecu marcu. Ta nova institucija ima namen, kolikor je možno decentralizirati upravno delo ter gojiti krajevno inicijativo. Dosedaj se je dobro uveljavil Okr. odbor v Ljubljani. Po pravilniku teh odborov bi se morala vršiti nova volitev okrožnih odborov vedno dva meseca po občnem zboru zadrage. Ker je ta rok nekoliko prekratek, je seja širšega načelstva sklenila spremeniti to odredbo iz dva na tri mesece, tako, da se bodo plenarne seje izvršile lahko deloma v tem, deloma pa v prihodnjem mesecu.

Krajevni odbori so se dosedaj že vsi konstituirali in v zadnji številki »Konzumenta« so bila priobčena tudi imena blagajnikov, ki morajo biti glasovni pravil potrjeni od strani načelstva. Potrjeni so bili vsi blagajniki razen štirih, katere moramo še opozoriti, da odpravijo nekatere nedostatke, ki preprečujejo njihovo potrditev.

Ženski odseki. Iz zgornje statistike je razvidno, da vabilo zadrage ženskam k sodelovanju ni ostalo z njihove strani preslišano. Vidimo, da ženske agilno sodelujejo in jih je bilo celo 61 izvoljenih v funkcije krajevnih odborov. Vodstvo zadrage polaga na sodelovanje žensk veliko važnost, zato je odobrilo predlog, da se ustanovi zanje posebna or-

ganizacijska oblika, ki bo njihovemu posebnemu področju najbolj odgovarjala. Znano je, da se ženske na ceno in kvaliteto blaga mnogo bolje razumejo, kakor moški, ki z nakupom v prodajalni nimajo tako tesnega stika. Zato se bodo na sedežu vsakega krajevnega odbora ustvarili posebni 3- do 5-članski ženski odseki z nalogo, posebej se baviti z vprašanjem cene in kvalitete blaga, ter predložiti svoje želje krajevni odboru in poslovodji in jih obenem sporočiti centrali. V tajništvu v centrali se pa ustanovi posebno žensko tajništvo, ki bo potom tajništva zadrage vse te želje, pritožbe, nasvete predlagalo v direktno rešitev ravnateljstvu in načelstvu zadrage. — S tem dejstvom bodo dobile ženske članice novo torišče za svoje delovanje in je čisto nedvomno, da bo s tem ženstvo k zadrugi še bolj pritegnjeno, kar bo vsem v veliko korist.

Hranilne vloge kažejo, da vzbuja solidno delo zadrage vedno večje zaupanje, kajti narasle so že na preko 10 milijonov dinarjev.

Posmrtninski sklad je važna pridobitev za one člane, ki mislijo na to, kaj bo z njihovimi družinami, če jih doleti smrt in ki so se prepričali, da nudi ta sklad tudi velike olajšave, če kdo zapade v dolgotrajno bolezen ali brezposelnost. Lansko leto je pristopilo k temu skladu 244 članov, ki so zakupili skupno za 1.712.000 Din blaga. Letos se bo število zelo pomnožilo še zlasti zato, ker je napravil letošnji kongres prav moder sklep, da dobi družina umrlega člana poleg posmrtnine, ki ji pripada od povračila še 1000 Din pogrebne.

Širša seja načelstva je odobrila tudi pravilnik o polaganju zrelostnih in strokovno usposobljenostnih izpitov in načrt vprašanj na vailence iz teme »Organizacija združništva« in »Uprava Kodesa«. Dalje je bil potrjen pravilnik za revizije okrožnih nadzornikov ter instrukcije o ravnanju z blagom. Seja se je dalje bavila z vprašanjem dolžnikov, poviška prometa, večjega vplačevanja deležnega sklada, organizacije okrožnih uslužbenških sestankov, ter vzela na znanje poročilo o stanju uslužbenstva, ki ga je naslednje število: centralna pisarna 21, skladišča 13, in v oddajališčih 106, od tega 3 okrožni nadzorniki, 47 poslovodij, 2 gostilničarja, 28 pomočnikov in 26 naraščajnikov, skupno 140 oseb.

Ljubljana.

Nova redovniška postojanka — ljubljanski Rožnik. Na prijaznem Rožniku pri Ljubljani se nasklojo menihi in ustanove tam svoj konvikt. Če se obistini vest, da so stiški cistercijanci kupili posest od Ljudske posojilnice za 360.000 Din, potem ima že skoro vsak ljubljanski grič svoj samostan in svoj konvikt. Naravnost škoda je, če se to zgodi. Naloga ljubljanske občine in tudi drugih oblasti bi bila, da drugače skrbi za razvoj lepe svobodne ljubljanske okolice in s tem tudi za tuj-

ski promet, kakor da pripušča, da se naseljujejo v lepi okolici zaprti zavodi, samostani in konvikti, ki so potem stoletna ovira razvoju okolice, zlasti pa ureditvi prometa za mestno prebivalstvo in tujske goste. Ob priliki bomo prešteli vse te stvari in obenem povedali, v kako mučnem položaju je danes ljubljanska občina zaradi takih nepremišljenih koncesij. Danes je Ljubljana veliko mesto in Rožnik je ena glavnih zletnih točk, ki mora ostati ohranjena Ljubljani ne samo z ozirom na domačine, ampak tudi na tuice.

Maribor.

Prodaja avtobusnega podjetja in naši narodnjaki. Mi narodnjaštvo takozvanih mariborskih »voditeljev« vedno pravilno cenimo. Samo za one, ki se vendarle dajo včasih preslepiti z bobnečimi frazami in ognjenimi protesti, omenjamo najnovejšo afero mariborskega narodnega gospodarstva: Nedeljski »Slovenec« poroča, da je že nekako sklenjena kupčija, s katero bo mestna občina prodala svoje avtobusno podjetje nemškemu prevozniku g. Liningerju. Svoječas so naši narodnjaki ravno s tem podjetjem prav krepko borili in bi vedeli zlasti Slovenci iz Sv. Lenarta v Slov. goricah, posebno njihov vodja g. dr. Gorišek, marsikaj zanimivega povedati. Radi kakšnega nemškega napisa, če isti ni ravno v izlozbi velenarodne primorske trgovine, dvignejo cele bataljone protesta, ali pa kakega »Črne orla«, če se isti ne nahaja slučajno na sloslopu sodišča, kjer kraljujeta kar dva črna orla in se radi njih nihče ne vznemirja. Toda prodati milijonsko podjetje mestne občine Nemcu Liningerju, to se narodnim voditeljem zdi čisto v redu, čeprav bo potem odločal o usodi celega kadra uslužbencev Nemeč Lininger. Takšni so narodnjaki: Za smešne malenkosti bi se zgrizli, za milijone narodnega gospodarstva se ne brigajo, ker pač nimajo pojma o pravi vsebini narodnih potreb. Vsak otrok seveda pri teh vesteh pomisli predvsem to: Zakaj se bo podjetje rentiralo g. Liningerju, če se mestni občini ne? G. Lininger seveda ne bo izmetaval stotisočev za ničvredne in nepotrebne paviljone pri državnem mostu itd. Pa tudi temu se čudimo, da poročajo o uspešnih avtobusnih podjetjih mesta Celja, Ljubljane in sploh od vsepovsod, samo mariborska občina baje ne more nikamor iz deficitov. Sijajno spričevalo izbornih gospodarjev!

Zopet spori v Derwuschekovi tovarni. Pri tovarnarju Derwuscheku menda ne bo nikoli brez prepira med delodajalcem in delavci. Sicer je dobil pred kratkim g. Derwuschek nekega namestnika, ki sedaj reprezentira v podjetju g. Derwuscheka in je prišel iz Rumunije. Kljub temu pa se niti pod tem Derwuschekovim namestnikom ne drži red kolektivne pogodbe. Tovarnar Derwuschek plačuje delavcem v režiji namesto po Din 3.25, kot je sklenjeno v kolektivni pogodbi, samo Din 3.— na uro. Delavci so se ravno sedaj vnovič pritožili po svojem delavskem zakoniku in bomo videli, kaj bo g. Derwuschek ukrenil. Menda g. Derwuschek ne bo hotel bogateti na ubogih delavcev na ta način, da bi jim od kolektivne pogodbe odtrgal borih 25 par, sedaj v zimi, ko itak delajo s celimi tedenskimi »počitnicami«. Opozarjamo na to srezkega poglavarja in pa Inspekcijo dela pri bankski upravi v Ljubljani, da ne bo prišlo zopet do lanskih scen v tovarni.

Slepec prosi zaposlitve. 20 letni slepi pletar košar, ki se je izučil te obrti v zavodu za slepce v Grazu, išče službo v Mariboru. Delodajalci pletarske stroke so naprošeni, da tega reveža zaposlijo in mu omogočijo existenco. Prijave sprejema socialno-politični urad mestnega magistrata mariborskega, Rotovski trg št. 9.

Podružnica »Svobode« Maribor. V petek, dne 14. februarja, se vrši v »Ljudskem domu« zanimivo skiopitično predavanje o postanku stroja (Rojstvo železnega sužnja). Začetek ob 20. uri. Vstop vsakomur prost! Delavstvo vabimo, da se udeleži v čim večjem številu tega predavanja, kakor tudi vseh nadaljnjih predavanj, ki bodo vsak petek.

Sportni klub »Svoboda« Maribor obdrži svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. februarja, v »Ljudskem domu« z začetkom ob 10. uri dopoldne. Na tem občnem zboru se bo med drugim določil tudi širši delokrog kluba z uvedbo raznih sportnih panog, kakor lahka atletika, plavalni in zimski sport itd. Vsi, ki so se, ali ki se še hočejo prijaviti v novo snujoče se sekcije kluba, se vabijo, da se občnega zbora udeležijo.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

Studenci pri Mariboru

Ljudska univerza v Studencih priredi v četrtek 13. t. m. ob 19. uri predavanje »Potovanje v Egipt« s skioptičnimi slikami.

Lajteršberg.

Občni zbor strokovne organizacije viničarjev in malih kočarjev se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m., v gostilni Dreisger, ter je bil dobro obiskan. Iz poročila predsednika Ulbla kakor tudi tajnika in blagajnika je bilo razvidno, da se organizacija krepko razvija, ter da je izvršila v preteklem letu mnogo intervencij in razprav, katere predvideva »Uredba o viničarskem redu«. Po poročilu funkcionarjev je referent iz Maribora obrazložil pomen strokovne organizacije in položaj viničarjev, nakar se je izvolil nov odbor s predsednikom Ulblom na čelu, kateremu je občni zbor naročil, da se s pomočjo dosedanjih članov organizacije čim-

bolj potrudijo razširiti organizacijo viničarjev tudi na ostale kraje, kjer še danes ne postojata.

Ruše.

S 1. februarjem so se stranke naselile v novo stanovanjsko hišo, ki jo je zgradila tvornica za dušik z 12 stanovanji, ki je po številu deveta. S tem pa še stanovanjska kriza za Ruše ni rešena, tvornica pa boja ne misli več graditi stanovanj, pač pa daje inicijativo za gradnjo zasebnih stanovanj. Res je tukaj precej interesentov za gradnjo, a stavbščina so tako draga kakor v kakem velemstu. Dobro bi bilo torej tudi tu uvesti davek na stavbene parcele, saj je znano, da se plačuje tu samo najemnine za stavbišče, na katerem stoji ena baraka, 12 Din letno za kvadratni meter.

Z občinske seje dne 6. februarja 1930. Uvodoma je g. župan pozdravil novo imenovanega občinskega odbornika Franca Gornika, ključavničarja v tvornici za dušik, ki je zasedel mesto odšlega odborn. Žizka. Dnevni red je bil prav obširen: 1. Volitev krajevnega šolskega odbora po novem šolskem zakonu; 2. razdelitev podpor kulturnim društvom v iznosu Din 2000.—; 3. napeljava vodovoda; 4. izvedba ceste na Pohorje; 5. resolucija ministrstvu socialne

politike in narodnega zdravja k reformi socialne zakonodaje; 6. sprejem v občinsko zvezo; 7. dodelitev občinskega izpraznjene stanovanja reflektantom; 8. uprava cest.

K prvi točki so se izvolili v šolski odbor: Janko Josip, Bučar Lud., Jug Josip in Ing. Slajmer Fedor. Podpore kulturnim društvom se razdelijo sledeče: Svoboda Din 700, bralno društvo Ruše Din 700, pevsko društvo Ruše Din 300 in prosvetno društvo Krekovo Din 300. Napeljava vodovoda se ma izvesti zadružno; zadevo se odda upravnemu odseku (Strnad, Ozvald, Jug) v proučitev. K cesti na Pohorje je občina voljna prispevati zakoniti del stroškov za cesto, ki gre po njenem teritoriju. Resolucijo k peti točki ima sestaviti socialni odsek občine za prihodnjo sejo, kakor tudi dodelitev občinskega stanovanja. V občinsko zvezo se sprejmeta prosilca Snofel in Škarlovnik. — Ceste, ki so v slabem stanju, se imajo natusi z gramozom že spomladi. — O vodovodu in cestah spregovorimo še posebej.

Črna.

V nedeljo, dne 16. t. m. priredi tukajšnja »Svoboda« svojo vsakoletno običajno veliko pustno veselico v veliki dvorani gostilne Geršak. Začetek ob 4. uri popoldne. Svira prvovrstni Šramel-orkerster. Maske dobrodošle! Pred veselico ob 3. uri pa se vrši istotam predavanje s skioptičnimi slikami: »Oceanski parnik« ali pa »Strahote svetovne vojne«, h kateremu je vstop prost! — Vsi prijatelji in znanci »Svobode« so na prav prijetno zabavo in ples uljudno vabljeni!

Zabukovca.

Dramatični odsek tukajšnje »Svobode« priredi v nedeljo, dne 16. februarja, ob 4. uri popoldne v dvorani ge. A. Piki v Grižah, Ivan Cankarjevo dramo v treh dejanjih »Kralj na Betajnovi«. Ker se na tukajšnjem odru prvič uprizori delo slovečega proletarskega pisatelja Cankarja, naj delavstvo ne zamudi prilike, ter naj poseti prireditev v obilnem številu.

Tržič.

Zopet je nastala vrzel v naših vrstah. Po Novem letu sta nas za vedno zapustila združnica Kosmač Elizabeta in združnik Kristofek Franc, predilniški mojster v pokuju; preminula sta bila zavedna člana Konzumnega društva za Slovenijo. Ostala nam bosta v trajnem spominu. — Posmrtniški sklad Konz. dr. za Slovenijo je počel kazati svojo dobro stran. Izplačalo se je naslednikom Elize Kosmačeve Din 1391.— posmrtnine, da si je ista šele 15. 12. 1929 pristopila k skladu; upoštevana vredna vsota, ki pride težko prizadetim gotovo prav. Iz tega vidika bi bilo želeli, da v Tržiču preneha dividendarija in da se do zadnjega vsi prijavimo za ta sklad, kateri bo povečan nudi v bodoče še več koristi. — Predsednik strok. org. Kosmač Ivan se najtopleje zahvaljuje načelstvu Konz. dr. za Slovenijo za nakažano pomoč, ki mu jo ni odreklo, da si je pokojna bila komaj par tednov prijavljena. — Delavci, agitirajte in oklenite se Vaše zadruge, ona je edina obramba, ki nudi v potrebi uspešno pomoč. Vsak tržiški delavec bi moral biti član Konz. dr. za Slovenijo in član posmrtniškega sklada. — Zadržnik.

Jesenice.

Prof. dr. A. Belar, znanstvenik svetovnega slovesa, predava v petek, dne 14. t. m. ob 7 uri zvečer v kinu »Radio« o potresoslovni vedi (seismografiji). Predavanje bo spremljano s skioptičnimi slikami. Ime predavatelja, ki je lastnik observatorija pod Triglavom, jamči za zanimiv večer. Predavatelj je izumitelj potresomernih aparatov in ena prvih kapacitet na polju seismografije, zato bo iz zakladnice svojega bogatega znanja nudi občinstvu presejnetljive vpogled v geološki ustroj in delovanje našega planeta. Obisk predavanja se s tem že sam po sebi priporoča.

»Dunajska revolucija l. 1848. in Slovenci«, je predavanje s skioptičnimi slikami, ki se je naznanilo za prejšnji petek s predavateljem iz Ljubljane, pa ga je srezko poglavarstvo zabranilo.

Advokata

dr. Korun Milan

in

dr. Jelenec Celestin

naznanjata da sta preselila svojo pisarno v

Frančiškansko ulico št. 10. I.

(palača Državne hipotekarne banke)

**Nabirajte
nove
naročnike**

Delavke in delavci!

Kupujte samo pri
tvrdkah, ki oglašujejo v „Delavski Politiki“

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon števil. 2324.

Ali ste že krili?
svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri
Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

TERBUC, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica

za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene,
JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
TATTENBACHOVA ULICA 14
Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novo izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha
KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Elektrotehnična delavnica

PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**

14 kratno originalno ameriško

zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio welt“. Naroča se Administration der „Radio welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

TOVARNA „SOFRA“

kartotek, štampiljk in emajlnih tablic, graviranje, prodaja „Adler“ pisalnih strojev in vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

T. SOKLIČ

Maribor, Aleksandrova cesta št. 43,
Trg Svobode (Nova Scherbaumova zgradba)

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

D. ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26
nud najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebščine parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

Kot najboljšo masažno in domače zdravilno sredstvo proti

evmatičnim bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju, trganju, za negovanje telesa, ust, osvežitev in krepitev mišičevja ter živčevja sploh, se vporablja že pol stoletja priznana

LEVJA
MENTOL-DROŽENKA
(francosko zganje)

Dobiva se v originalnih plombiranih steklenicah v pristni predvojni kakovosti v vseh drogerijah in trgovinah z mešanim blagom, kakor tudi v vseh prodajalnih Konzumnega društva za Slovenijo.